

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ในเขตอำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ในเขตอำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ 2554 จำนวน 5 ศูนย์ จำนวน 250 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ผู้วิจัยคำนวณขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คำนวณจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ในเขตอำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีงบประมาณ 2554 จำนวน 250 คน โดยใช้สูตรในการคำนวณตามวิธีการของยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727) ได้กลุ่มตัวอย่าง 155 คน

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิด (ให้มีค่าเท่ากับ 0.05)

แทนค่าในสูตรได้ ดังนี้

$$n = \frac{250}{1+250(0.05)^2}$$

$$= 153.84$$

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ผู้วิจัยจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างจาก 153.84 คน เป็น 155 คน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามสัดส่วนของประชากรผู้วิจัยจึงหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีบัญญัติไตรยางค์ ดังนี้

ตัวอย่าง วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละกลุ่มตัวอย่างประชากร

$$\text{ค่าร้อยละ} \quad n = \frac{N(100)}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

$$\text{กลุ่มตัวอย่าง} \quad n = \frac{\text{จำนวนประชากร} \times \text{กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

$$\text{แทนค่า} \quad n = \frac{50 \times 155}{250}$$

$$= 31 \text{ คน}$$

ตารางที่ 2 จำนวนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกจำแนกตามตำบล

ลำดับที่	ตำบล	ประชากรทั้งหมด (คน)	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ห้องชัยพัฒนา	50	31
2	โคกสะอาด	50	31
3	โนนศิลาแลง	50	31
4	คำชี	50	31
5	เหล่ากลาง	50	31
รวม		250	155

3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก โดยการเขียนรายชื่อของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในเขตอำเภอเมืองชัย บนฉลากแล้วนำลงในกล่อง และจับฉลากเอารายชื่อขึ้นมาทีละใบแล้วจดบันทึกรายชื่อไว้ แล้วนำรายชื่อกลับไปลงในกล่อง เช่นเดิมหากได้รายชื่อเดิมให้นำกลับไปใหม่ ทำซ้ำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ทุกรายชื่อมีโอกาสถูกเลือกเท่ากันจนกว่าจะได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวน 155 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจัยและศึกษาแบบสอบถามในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 กำหนดขอบเขตของคำถามให้ครอบคลุมความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในเขตอำเภอเมืองชัยจังหวัดกาฬสินธุ์

1.3 ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ร่างแบบสอบถามแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความครบถ้วนและความครอบคลุมของเนื้อหาภาษารูปแบบเมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำร่างแบบสอบถามทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ และนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญ คือ

1.3.1 นายอภิรัตน์ ภูตริกา วุฒิการศึกษา วท.ม. (วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต)
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการสำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

1.3.2 นายมิตรประชา ทะรังศรี วุฒิการศึกษา วท.ม (สาขาวิชาคณิตศาสตร์)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนน้อยคอนข่าประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล

1.3.3 นายคำก้องนวงแสนสุขวุฒิการศึกษา กศ.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนสหศาสตร์ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาเขต 24 อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.4 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 40 รายซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างนำคำตอบมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช และหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ t -test ในการทดสอบเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ เลือกเอาข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบครั้งสุดท้ายก่อนนำไปพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิดซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน โดยใช้รูปแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ที่มีต่อการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในเขตอำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้รูปแบบสอบถามและคำถามเป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ประกอบด้วย ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (ริงสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 186) จำนวน 29 ข้อ ความคิดเห็นของเกษตรกรแยกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน และด้านการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ที่มีต่อการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ในเขตอำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 2 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท

1. ผู้วิจัยนำหนังสือของความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเมืองชัยพัฒนา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลลำชี นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเหล่ากลาง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโนนศิลาเดิม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโคกสะอาด เพื่อขอดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่และติดต่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผ่านประธานชุมชนทั้ง 5 ตำบล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและใบเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและผู้นำชุมชน เป็นผู้ช่วยเก็บรวบรวมในแต่ละตำบลระยะเวลาในการดำเนินการเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2555
3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในการรวบรวมผลและวิเคราะห์ข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยซึ่งดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแปลงค่าเป็นคะแนนโดยกำหนดค่าคะแนนให้กับข้อคำถาม ดังนี้ (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 186)

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

3. ประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกและแปลผลตามเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 186)

ช่วงค่าเฉลี่ย	ความคิดเห็น
4.21 -5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.41 -4.20	เห็นด้วยมาก
2.61-3.40	เห็นด้วยปานกลาง
1.81-2.60	เห็นด้วยน้อย
1.00-1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. สถิติที่ใช้ในการวัดระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ที่มีต่อการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในเขตอำเภอหนองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ t-test (Independent-Samples t test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One Way ANOVA) กรณีพบความแตกต่าง ผู้วิจัยจะทดสอบรายคู่โดยวิธีการของ LSD. (Least Significant Difference) โดยกำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ 0.5
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ ได้แก่ การวิเคราะห์จัดกลุ่มเนื้อหาบรรยายเชิงพรรณนาและแจกแจงความถี่